

61. joon. Lahas-keskhoov Oa uul nr. 2. Taga: viilkatusega lampsiruk.

Cours-types de la ville-même: cour intérieure.

Sulguse planigramme võrreldes näeme, et sellal kui Tartus on rõhtsulguse kõik astmed olemas, esinevad püstisulgusel vaid esimesed neli vahemikku; neistki laiaulatuslikumalt vaid esimesed kaks. Siiski erinevad linna iseosad — linnakese, linnakehis ja linna-äärise — üksteisest tunduvalt (vt. 63., 64. ja 65. joon.).

Arvestades uuli- ning sarasulguse ja krundi- ning õuesüsteemi, s. o. sarastuselementide rühmitust ja suhtlemist teestikuga, on linnaulatusel enam-vähem selgejooneliselt eraldatavad järgmised alad:

- 1) Linnasüdamete servmiste kruntide sulgouede lahassarad ja lamm- ning haudmikuulid;
- 2) Linnasüdamet ümbritseva katkelise puisisõõri hajusalt hoonestatud avasarad ja vallasteed;
- 3) Linnasiirde servmiste ja otsmiste kruntide sulgouede sulg- ja sulgjad sarad ning vallas- ja nõvauulid.
- 4) Linnakehise (taga-, vahe- ja keskhoovidega) otsmiste kruntide sulgjad sarad ning nõvauulid, milledest selgeimalt erinevad
  - 4a) Kaarlilinna otsmiste kruntide sulg- ja lahassarad ning nõvauulid.
- 5) Linna-äärise (taga-, poolring- ja ringhoovidega) avaõuede avajad ja avasarad ning vallasuulid, millede tüübilisemaiks esindajaiks on
  - 5a) Taga-Karlova kesksete ja nurksete kruntide avasarad ja vallasuulid.

IV. Linna loomulikud maastikuosised.

Oleme eespool tähtelnud neid ilmen-dajaid, mis linna maastikupildis esinevad alaliste teguritena. See vaatlus on näidanud, et nii kui linna ümbritsev lähistagamaa oma iseosis tunduvalt erineb — Jõetaguse, Põlvamaa, Peipsimaa, Vooremaa ja Ugala (190), samuti osutab võrdlemata väike maalapp, millel Põlvamaa osamaastik Tartu seisab, tublisti lahkuminevaid jooni. Nii erinesid linna iseosad pinnamoelt, veevormelt, taimestikult resp. aiastuselt ja ei leidunud ühtegi

<20° — (kui $l_a = 1$,
siis $h_{max} \cong \frac{1}{3}$) —
vallas-uul,
20°—35° — (kui $l_a = 1$,
siis $h_{max} \cong \frac{2}{3}$) —
nõva-uul,
35°—40° — (kui $l_a = 1$,
siis $h_{max} \cong \frac{3}{3} = 1$)
— lamm-uul,
45°—60° — (kui $l_a = 1$,
siis $h_{max} \cong \frac{5}{3}$) —
haudmik-uul,
>60° — lõhk-uul,
nagu see tegelikult ongi
sündinud ja vastaval plani-
grammil (vt. püstisulguse
planigramm, XX lisa) esi-
tatud.

62. joon. Eeshoov (nurgahoov).
Cours-types de la ville-même: avant-cour.
Kõrge viilkatusega ja nurgataanuga lamp-
ruudik Botaanika uuli ääres.